

te najdbe je sklepal, da živijo v braziljanski pokrajini Matto Grosso belokožni Indijanci. Pripovedovalo je že tudi več raziskovalcev ter pustolovcev, da so srečali v osrednji Ameriki in po neizmernih pragozdovih ob južnoameriškem veletoku Amazonas bele Indijance.

Fawcett je prevzel nalogo, da odkrije javnosti bele Indijance, če se v resnici gibljejo pod solncem na zemlji. Dne 21. marca 1925 se je podal na pot s svojim sinom, ki je bil takrat star 21 let, in z njegovim prijateljem, 23letnim Raleigh Rimellom, iz Cuyabe, da bi poiskali bele Indijance v pokrajinah ob izviru rek Tapajoz in Xingu. Od omenjenega dne ni bilo o raziskovalcu in o njegovem spremstvu nobenega glasu.

Zemljepisna družba v Londonu, ki je podpirala polkovnika z denarjem, je že odposlala več ekspedicij, ki bi naj poiskale izginulega. Vsa prizadevanja so bila doslej zaman, ako izvzamemo govornice, ki so se pojavile leta 1927, a niso bile kos natančnejši preizkušnji. Po tem neosnovanem besedičenju bi naj bil naletel na tri raziskovalce braziljanski pustolovec 170 km proč od mesta Diamantina v pragozdu. Izpovedal je, da je oberstov sin zbolel. Radi boleznii je sklenila trojica, da se preseli v pragozd, kjer bo vztrajala tako dolgo, da se zopet povrne zdravje mlademu Fawcettu. Zopet je bila na to izpoved odposlana ekspedicija, da bi našla zgubljene, a tudi tokrat je bilo iskanje brezuspešno. Najbolj verjetno bo pač, da so trojico zajeli divji Indijanci in jo umorili. Polkovnik se je odrekel, ko se je podal na pot, vojaškemu spremstvu, ker je bil prepričan, da je v braziljanskih džunglah večja varnost miren sporazum z indijanskimi plemeni nego pa celi polk do ušes oborožene pehote.

V najnovejšem času pa je došlo obvestilo, da je govoril z Indijanci ob zgorajnem toku reke Amazonas lovec, rodom Švicar. Ti Indijanci so mu povedali, da živi že več let nek belokožec

med divjim plemenom kot ujetnik. Popis se nanaša na pogrešanega Fawcetta.

Izključeno ni, da bi polkovnik več ne živel. Mrtvim domnevani raziskovalci so se že večkrat povrnili kar nenadoma. Leta 1927 je dvignila mnogo prahu vest, da je bil umorjen nemški raziskovalec srednje-azijskega Tibeta in južnega tečaja Viljem Filchner. Nekaj mesecev za tem se je Filchner — srečno vrnil v domovino.

Ko se je podal Fawcett na pot, da bi izsledil bele Indijance, je bil star 58 let. Ako še živi, je danes 65letnik. Dolgo ni več čakati, ako ga hočejo najti živega, ker sicer bo podlegel radi starosti neprilikom divjine in ne zahrbtnosti od strani divjih — belih Indijancev.

DEKLETOM ŠMARSKE DEKANIJE.

V nedeljo, 17. julija, priredijo krščanske dekliške organizacije šmarske dekanije proslavo sedemdesetletnice smrti škofa Slomškega, velikega učitelja in prosvetitelja našega naroda in prijatelja slovenske mladine. Škof Slomšek je bil rojen na Ponikvi v šmarski dekaniji, zato ima ta dekanija tem večjo dolžnost, da proslavi svojega velikega rojaka, največjega sina naše zemlje. Proslava se bo vršila pri Sv. Roku nad Šmarjem ter začenja ob 19. uri predpoldne. Govorita gg. kanonik Časl in profesor dr. Hohnjec. Dekleta Marijinih družb, dekliških zvez in vobče krščanske mladenske šmarske dekanije in sosednih krajev, pridite v najoblinejšem številu!

*

Št. Peter pri Mariboru. Prosvetno društvo »Skala« priredi v nedeljo dne 10. julija t. l. izlet po lepih Slovenskih gorah z avtomobilom, na katerem bo prostora za približno 30 oseb. Za kratek čas se pomudimo po raznih krajih, pri pozni službi božji pa bomo pri Mali Nedelji. Vrnili se bomo čez Ptuj. Kdor se želi udeležiti tega izleta, se naj prijavi pri društvenemu predsedniku ali pa pri katerem drugem odborniku. Vsa vožnja bo stala le par »kovačev«.

Pustolovec kot poveljnik.

V zadnji kitajsko-japonski vojni so služili v kitajskih vrstah evropski oficirji. Baš temu dejstvu gre zasluga, da je bil odpor kitajskega vojaštva tako trd in so krenili Japonci na pot miru na pol poti, dasi so bili prvotno prepričani, da bodo pojužinali Kitajce pri Šangaju na kislji juhi.

Eden od najbolj izrednih belokožcev, ki so igrali v najnovejši kitajsko-japonski vojni važno vlogo, je bil poveljnik kitajskih zračnih sil Šang-Hui-Schang. Pod tem pristno kitajskim imenom se skriva ne Kitajec, ampak mednarodni pustolovec, ki je bil rojen v Ameriki in je tamkaj zabeležen z imenom Bert Hall. Je sin delavca v Čikagi. Preselil se je že v mladosti na Francosko, ker je bil prepričan, da bo tamkaj lažje dobil službo kočijaža nego v ameriški domovini. V resnici pa se ni povzpel do pariškega fijakerja. Godilo se mu je v Franciji tako slabo, da se je vpisal v tujsko legijo, da se je le preživel. Dve leti je vztrajal v legiji. Posrečil se mu je pobeg in dospel je v Evropo, ko je izbruhnila svetovna vojna.

Ker je bil izboren letalec, so ga pridelili letalstvu, kjer se je kmalu odlikoval po hrabrosti in spretnosti. Med svetovno vojno je pisalo časopisje veliko o Bertu Hallu, ki je znal tako spretno odbijati nemške zračne napade. Bil je eden najbolj slavljanih junakov v zraku. Radi neprestanega vztra-

Goethe je potoval iz Weimarja v Verono dva meseca, danes 20 ur. Ko se je Napoleon vrnil iz Rusije, je prepotoval razdaljo Varšava—Pariz z najhitrejšimi konji v desetih dneh, danes rabi ekspresni vlak 36 ur. Vožnja z Angleške v Severno Ameriko je trajala pred 100 leti celih šest tednov, današnji brzoparniki jo prehitijo v petih dneh. Transport blaga ob Kongu je trajal do lanskega leta iz notranjosti do morja tri tedne, danes za zrakoplov eno uro.

Hudobno.

»Jože, ali imaš luknjo na glavi?«
»Ne, Čemu vprašaš?«
»Ker imaš na rami polno žagovine.«

jo z obično kanonado, ki je bila le znak onemoglosti.

S turškimi kopači in minerji je posadka obračunala na brzo roko. Srečno je minul tudi drugi dan oblege, 18. junij. Poškodbe vsled min pa so le bile tako hude, da ni bilo niti misliti na popravo ter zazidavo obzidja. Poveljniku Blažu Gjuraku je bilo jasno, ako se posreči Turkom še en pristanek s Kolpe, je Sisak zgubljen. Branitelji morajo biti neprestano noč in dan na nogah. Do onemoglosti utrujen vojak ni za brambo, kaj šele za napad. Daljša oblega bi pomenila za Sisak siguren pogin. Še v noči 18. junija je bilo sklenjeno, da zapusti takoj od vojne sreče spremljani Miha Toplišek trdnjavo z dvema Hrvatoma, se splazi do Save, jo preplava ali prekorači. Na desnem in pred Turki varnem savskem bregu bodo že dobili konje, da dosežejo čimpreje Zagreb in glavni stan bližajoče se krščanske vojske. Miha je vzel seboj še pismo poveljnika, v katerem je bila zaprosena nujna odpomoč, sicer bo padla trdnjava radi turške premoči in predolge oblege.

Previdnemu, prekanjenemu in od gorečih

molitev spremljanemu Toplišku se je posrečil pobeg. V nasprotnem slučaju bi ga bili Turčini takoj obglavili in nataknili njegovo glavo na kol kot svarilo vsem nadaljnjim pošiljkam po pomoč.

Dne 19. junija je miroval turški tabor. Le artilerija je streljala z nasipa s kratkimi odmori ter rahljala na vseh koncih ter krajih trdnjavsko obzidje.

Dne 20. junija so vozili, nosili in vlačili turški vojaki hlode in deske preko mosta na desni breg Kolpe v tabor. Gotovo so se pripravljali na nov napad, samo bogznaj pod kakim kritjem in na kak nov zviti način. Obleganci so izzivali z vso drznostjo na dvoboje. Niti eden od ozmerjanih begov ni maral vgrizniti v to vabo. Branitelji so imeli dva dni in dve noči časa, da so se menjavali odpočili, nasitili ter pripravili na ponovne zahteve obrambe, hrabrosti in prenašanja naporov brez spanja.

V noči od 20. na 21. junija so vzrasli na treh koncih pred taborom veliki napadalni stolpi, ki so bili oboroženi na vse strani s topovi. Na va-

janja v zračnih borbah je bil s svojimi živci leta 1917 tako pri kraju, da je moral dati slovo letalstvu. Ker je bil izredno preudaren, so ga poslali Francozi v zadnjem vojnem letu s posebnim poslanstvom v Romunijo.

Konec vojne in temu sledeči dogodki so končali Hallove pustolovščine. Prišel je čas, ko je zacvetela bodočnost — filma. V Hollywoodu v Kaliforniji je poganjala filmska trgovina kakor gobe po dežju. Bert Hall je hotel izrabiti tudi to ugodno priliko, da bi postal bogat pri filmu. Bil je sam v eni osebi: režiser, operater in ravnatelj. Le denar ni izviral iz njegovega žepa, ni ga namreč posedal in sploh je bil preveč previden, da bi spravljaj v nevarnost lasten kapital. Glede filma je bil premalo strokovnjak, da bi bil ustvaril res nekaj dobrega ter privlačnega. Amerika in Evropa sta plačevali za njegove filme tako malenkostne svote, da niso bili kriti niti stroški. Doživljal je od strani tvrdk, ki se glede filmov na višku, prehuđu konkurenco. Slednjič se je prepričal, da njemu noče zasvetiti filmska zvezda in jo je odkuril iz zapada na vzhod.

Najprej je poskusil s tihotapljenjem orožja in letalske opreme za Kitajce. Ker je zadel pri tem poslu na nepremostljive težave, se je podal sam na vzhodno bojišče v prepričanju, da bo že dobil zaposlenje kot svoječasni najboljši letalec. Res se mu je posrečilo, da je prepričal Kitajce o tem, da je on taisti izvoljeni, ki bi zamogel uspešno organizirati kitajsko letalsko orožje. Kitajci so mu zaupali poveljstvo zračnih vojnih sil in ga prekrstili v Šang-Hui-Šanga. Kitajska je posedala ob izbruhu zadnjih sovražnosti z Japonci prav malenkostno število bojnih letal in še le Hall je ustvaril čisto nov tip bojnih letal, ki so se izborno obnesla in povzročila Japoncem dokaj preglaVIC. Tudi po sklepu miru pri Šangaju je ostal Bert Hall še tudi nadalje poveljnik in organizator kitajskega letalstva.

Kamnica. Za binkoštni ponedeljek so skazali tatje naši župnijski cerkvi to izredno čast, da so jo obiskali in jo želeli spraviti ob malenkosti, ki so jih darovali siromašni farani: žarnice in pa oltarne preproge. Posebnega blagoslova jim ti darovi siromakov pač ne bodo prinesli. — Ko obžalujemo tako zlobnost, se iz srea veselimo prelepkih naših cerkvenih slovesnosti, ki se vršijo pri nas skoraj od nedelje do nedelje. Poleg blagoslovitve sv. Urbana 12. junija nam je prinesla prav posebno veselje 5. pobinkoštna nedelja 19. junija, ko so naši najmlajši pod vodstvom monsig. Vrežeta, profesorja v Mariboru, obhajali svoj najveselejši praznik prvega sv. obhajila. Ta vzorni red in to iskreno pobožnost bi bili morali videti vsi zlobneži, pa bi odnehali. — Popoldne iste nedelje je bila javna izkušnja iz veronauka, ki je dokazala, da je naša mladina v najboljših rokah.

Št. Peter pri Mariboru. Rodbinska žaloigra, ki se je doigrala v Grušovi dne 24. aprila, je bila dne 24. junija predmet sodne obranave pred mariborskim senatom. Obtožnica je očitr'a Mariji Tivadar, da je nagovarjala soobtožene: Antona Vaudo, Antona Kaloha in svojega sina iz prvega zakona Janeza Lajha, da so napadli Matijo Tivadarja ter ga ubili. Obtožnica opisuje žalostne družinske razmere, ki so vladale med zakoncema Tivadar. Prvi mož Marije Tivadar je padel v svetovni vojni, nakar se je vnovič poročila l. 1920. Z možem sta kupila nato posestvo v Grušovi. Kmalu je prišlo do družinskih preprirov in že leta 1923 je vložila žena prvo tožbo na ločitev zakona. Navajala je, da črti njen mož otroke iz njenega prvega zakona ter ji na razne načine grozi. Sledite so nato še druge tožbe na ločitev zakona, ki pa so se vse končale s poravnavo. Razmerje med obema pa

Ne zamudite! Sandale za otroke po Din 20.—, platnene čevlje - gumijastimi podplati po Din 25.—, 30.— in 40.— kupite pri tvrdki Martin Sumer, Konjice. 716

je sčasoma postalo nevzdržno in naposled se je žena presečila s svojimi otroci k sosedu. Mož je nato prodal svojo polovico posestva, katero je obdolženka kupila nazaj z velikimi žrtvami ter postala tako izključna lastnica celega posestva. Tudi mož se je nato preselil, vračal pa se je večkrat nazaj ter delal ženi na posestvu razno škodo. Dne 24. aprila so se nahajali obdolženca Vauda, Kaloh, Lajh in Marija Tivadar v vinski kleti; vračali so se proti domu, ko so zagledali Matijo Tivadarja, ko je ležal v travi na posestvu svoje ločene žene. Pretepli so Tivadarja tako, da je obležal mrtev. Udarci so mu zdrobili lobanjo. Potem so se vsi trije podali na dom pokojnikove žene in ubijalske kole razžgali in sežgali. Za uboj se je takoj zvedelo in orožniki so storilce polovili. Tajniki niso, le zatrjevali, da niso nameravali Tivadarja ubiti, temveč ga samo preteptati, kakor jih je nagovarjala soobtožena žena ubitega. Vauda in Lajh sta bila obsojena vsak na šest let robije in trajno izgubo častnih pravic, Kaloh pa na šest let strogega zapora, dočim je bila Marija Tivadar oproščena.

Limbuš pri Mariboru. Po kratki in mučni bolezni je umrla gđc. Marija Kučer, gostilničarka v Limbušu in sicer v Gradcu. Tja so jo prepeljali, da bi ji, če bi se sploh dalo, rešili življenje. Stara je bila komaj 42 let. Prepeljana iz Gradca, je bila pokopana v rodbinski rakvi v Studencih pri Mariboru. Veličasten je bil njen pogreb. Spremljali so jo godci, pevci ter mnogobrojno občinstvo. Pokojnica je bila znana kot zelo radodarna oseba. Naj ji bo za vse dobrote, ki jih je storila v življenju, doeri Bog obilen plačnik! Naj počiva v miru!

Limbuš pri Mariboru. Dne 8. maja t. l. je odšel k vojakom Božidar Vehovar, sin posestnice in sicer edini, iz Peke št. 9, k 4. konjeniškem polku v Vršac (Sremski Banat) blizu romunske meje. Ravno mesec dni nato pa je vsled bolezni in sicer obojestranske pljučnice, tam daleč od doma in ljubljene matere ter edine še živeče sestre moral zapustiti ta svet, mater in sestro, star še ne 21 let. Bil je edini še živeči sin vdove matere Ivane Vehovar, posestnice na Pekrah, ki je ž njim izgubila vse, zlasti pa pridnega, poštenega, zvestega in nad vse ljubljenega sina ter bodočega gospodarja. Pokojnik je bil vzoren fant, ki ni po-

ljarjih so pričeli pomikati na vse zgodaj stolpe proti trdnjavi, da bi otvorili topovski ogenj bolj od blizu, porušili vse obrambne stolpe trdnjave in omogočili splošen naskok. V turškem taboru pa je vršelo kakor v čebelnem panju, ako potolčeš po njem, ko so že čebele pri počitku. Turški poveljniki so švigali na konjih sem in tja, kazali proti mostu, za pionirje, ki so se ukvarjali z lesenimi stolpi, se ni nikdo prav zmenil. Kakor strele iz jasnega se poženejo konjiki z vitezom Pavlom na čelu iz trdnjave, po suhem jeziku med jarkoma in že so padali smrtonosni udarci po presenečenih pionirjih. Preplašeni Turčini so se zatekli v klicih k Allahu in jo ubrali proti taboru. Turška vojska tolike drznosti oblegancev niti od daleč ni slutila. Gledala je nemo srdito napad peščice krščanskih jezdecov in zmedene ter bežeče pionirje. Za zmagovitimi vitezi so privreli izza obzidja pešci in predno so se zavedli Turki kako in kaj, sta že bila dva obležna stolpa v obzoru plamenov od tal do vrha. Izpad, ki je uničil dva s tolikim trudom zgrajena stolpa, zahteval življenje več Turčov, se je odigral brez odpora

ogromne sovražne premoči tekom dobrih deset minut. Ko so se zapodili turški jezdecji proti kanalu, so že bili izpadniki pri trdnjavi, odkoder so zasmehovali turško druhal na ves glas.

Vrhovnega turškega poveljnika očitvidno ni veliko zanimal ta poraz. Pehota in jezdecji so pričeli se strinjati v oddelke. Ko je bila polovica tabora urejena po četah, se je prikazal izza najlepšega šotora Hasan s celim štabom in se postavil na čelo zbranega dela vojske, ki je nastopila prehod preko mosta. Turški tabor na desnem bregu Kolpe se je praznil, a ni se izpraznil, da bi ga bili podrli. 10.000 najboljših vojakov broječa turška sila se je razvrstila po bojnem načrtu na levem bregu Kolpe na otoku v tri skupine. V levo krilo ob Odri so se razpotegnili pešci, sredini s pehoto in jezdecji je poveljeval zvrniški sandžak Memibeg, na desno krilo blizu mosta se je postavil Hasan paša. Na levi strani bojne ravni je imela turška armada Odri, za hrptom Kolpo, a na desni most čez Kolpo, po katerem bi se mogle umakniti čete v slučaju skrajne potrebe v tabor.

(Dalje sledi.)

Röntgenove žarke uporabljajo tudi za presvetljevanje dreves, da vidijo, če je deblo zdravo ali nagnito. To je posebno potrebno za kupca, ki izbira debela, katera bi bilo treba posekati.

Za ozdravitev pijancev uporablja policija (Kolorado) dobro sredstvo. Prijetega pijanca fotografirajo in mu to fotografijo pokažejo, ko se spet iztrezni. Grda slika je že ozdravila marsikoga.

Zračna množina, ki jo človek dnevno vdihava in izdihava, tehta nekaj čez 15 kg, torej nekako šestkrat toliko kakor njegova tekoča in trdna hrana, katero porabi v istem času.